

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Helyi hirdetésért 10 kr.
 Külföldi hirdetésért 15 kr.
 Hirdetési díj a hirdetés terjedelmétől függően.
 Hirdetési díj a hirdetés terjedelmétől függően.
 Hirdetési díj a hirdetés terjedelmétől függően.

Helyi és külföldi hirdetés díjai:
 Helyi hirdetésért 10 kr.
 Külföldi hirdetésért 15 kr.
 Hirdetési díj a hirdetés terjedelmétől függően.
 Hirdetési díj a hirdetés terjedelmétől függően.

A patronátus.

Debreczen, okt. 30.

(K. B.) A debreczeni r. kath. egyház makacsul ragaszkodik azon követeléséhez, hogy Debreczen városa vele szemben a kegyuri — patronási — terhek viselésére köteles. Arról azonban, hogy városunk kegyuri jogokat is gyakoroljon, hallani sem akar.

Debreczen városa e makacs követelést minden időben visszautasította. Tagadta, hogy kegyuri kötelezettségek terhelnek, kegyuri jogokat pedig sohasem gyakorolt. Minden kellék hiányzik tehát annak a megállapításához, hogy városunk a helybeli r. kath. egyháznak patronusa lenne.

Azon tényét azonban, hogy a r. kath. egyháznak — éppen úgy, mint a többi felekezeteknek — évi segélyt ad: a debreczeni plebánián és a nagyváradai püspöki palotában úgy magyarázzák, hogy ime Debreczen városa tényleg teljesíti a kegyuri kötelezettségeket: ergo kegyur!

E magyarázat azonban nagyon erőszakolt, mert a mit Debreczen városa a r. kath. egyháznak évenként ad, adja azt jó szántából, önként, de nem azért, mint ha erre kötelezve lenne. Jövőre is hajlandó segélyt adni, de azt, hogy ezen segélynyújtás a kegyuri viszony kifolyása lenne, sem a múltban el nem ismerte, sem a jövőben el nem ismerheti.

Azok, kik városunkra a kegyuri terheket ráakarják erőszakolni, ezen követelésük beigazolására semmiféle okmányt nem rendelkeznek. Nem tudnak felmutatni egy betű írást sem arról, hogy e kötelezettséget városunk valaha elismerte volna. A ki pedig valamit állít, azt bizonyítani is tartozik.

Nos, és mivel bizonyítanak? Egyedül azzal, hogy Debreczen városa elég nagylelkű körülbelül évi 900 forinttal a dugszag r. kath. egyházat is segélyezni!

Ha ezt bizonyításnak elfogadják: akkor a helybeli izraelita egyház is azt mondhatná, hogy Debreczen városa az ő kegyura, mert ő is kap évi segélyt!

Ad absurdum lehet tehát vinni ilyen okoskodások által a dolgot, holott azon segély, a mit városunk évente az egyháznak ad, egyszerű jótékonyaság, melyből

semmiféle patronási teher, vagy kötelezettség meg nem állapítható!

A helybeli r. kath. egyház mégis folyton azt állítja, hogy városunkat patronási terhek illetik. De midőn belátta, hogy ezen állítása tarthatatlan, kerülő úton akarta a patronási kötelezettséget városunkra hárítani.

A »békés, kiegyezés« ürügye alatt ravették városunk polgármesterét, hogy olyan szerződést írjon alá, mely — ha megerősítetté volna — nem lett volna egyéb, mint a patronási terhek tényleges elismerése, örökös kötelezettsége a városnak a helybeli r. kath. egyház irányában!

Ilyformán kísérelték meg az ismeretes falovat Trója falai közé becsempészni! A kísérlet azonban csúfos kudarcot vallott, mert a tegnapi városi közgyűlés túlnyomó többsége a szerződési tervezetet megsemmisítette.

Nagyon helyesen tette, mert eddig semmiféle okmánya nem volt a követelő egyháznak, melyre igényeit alapíthatta volna, e szerződés pedig jövőre okmány lett volna a kezében!

Nagy elismerés illeti tehát a kezdeményezőket s mindazon bizottsági tagokat, kik nem engedték rákötölni városunkra azon terhet, melyet többé lerázni nem lehetett volna.

A consulok nem jól vigyáztak, de a populus, melynek szava vox Dei, megtette kötelességét.

Elismerés ezért neki!

A tegnapi közgyűlésre benyújtott s elfogadott határozati javaslatot egész terjedelmében itt közöljük:

Határozati javaslat.

Tekintve, hogy az 1715. évi 108. t. cz. mellyel Debreczen a szab. kir. városok közé bevetetett, a patronási jogot és illetve azaz járó kötelezettséget nem róta Debreczen városára, csupán csak annyit mondott ki kötelezőleg, hogy »kath. egyházi templom építésére és szent Ferencz atyák conventjének helyét adjon«;

tekintve, hogy a kegyuri jognak városunkra haritása a most jezzett t. cz. létrejötté után a róm. kath. egyház kezdeményezése folytán több ízben megkíséreltetett ugyan, de a város e jogot, mint a mellyel járó és azzal szoros kapcsolatban levő plebánius bemutatási jogot soha sem gyakorolta, következtetéseként nem ismerte el;

tekintve, hogy a kegyuraságnak váro-

sunkra kiterjesztése az 1844-ik évben szept. 3-án megtartott országgyűlésen országos sérelem gyanánt ismertetett el s ugyan akkor következő határozat hozott:

»Az 1715. évi 108. t. cz. világos tartalma szerint Debreczen városa a Leopold császár és király hitevéleiben foglalt minden kiváltságában megerősítetté és egyedül az építendő róm. kath. egyháznak a szent Ferencz szerzetesek conventje helyének kimutatására kötelezté, ehez járulván az 1791. 26 t. cz. 2-ik §-ának világos rendelete s az előadóból kitesző azon folytonos szokás, miszerint a város, valamint a patronási jogot nem gyakorolta és nem gyakorolja, ugy az ezzel járó terheket is nem viselte: mindezeknél fogva a Karok és Rendek ugy látják, hogy az előadó város a róm. kath. egyháznak akár építésére, akár kijavítására az idezett törvények megtartása mellett nem kötelezethetik mert is ezen pártolt kérelem orvoslás végett ő felsége elebe fölterjesztetik«;

tekintve, hogy a város e kérdésnek a törvénnyel leendő szabályozása és végmegoldása iránt az 1885. évi május 13-án tartott közgyűlése az országgyűléshez felirt, s ezen tüzetes felirata érdemileg elintézve maig sincs, és így e kérdésnek minden alapos indok nélkül felszűnre-hozatala semmi elfogadható körülmények által nem követelhetik, sőt nagyon felő, hogy ezáltal a különböző is felette fontos ügyek által elhalmozott városi polgárság nyugalmát, belbékéjét veszélynek tennék ki, — mondja ki a városi közgyűlés, hogy a város által soha el nem ismert és nem is gyakorolt kegyuri jogot ezuttal sem ismeri el, e kérdésben egyezsége bocsátkozni nem akar, és nem is kíván, és e tárgyban már elkészített, polgármester és kispópost urak által folyó évi ápril 23-án 23 példányban aláírt egyezségi tervezetet semmisen e tekintetben az ezzel nem is semmisíti, és vegre, hogy bevárja e tárgyban az országgyűléshez beadott kérvényében felsorolt s a Karok és Rendek által is elismert sérelmek orvoslását, illetve a patronátus kérdésének törvény által leendő szabályozását.

Minek folytán a fentebb felsorolt bizottsági tagok ezen határozati javaslatot elfogadása mellett e tárgyban a tanácskozási ügyrend értelmében névszerinti szavazást kérnek.

Kelt Debreczenben, 1890. évi október 28-án.

Márk Eudre, Komlóssy Arthur, Kovács József, Tóby István, Medve Kálmán, Jóna Dániel, Vecsey Viktor, Beke Mihály, Dr. Szikszay Szabó József, Kovács Gábor, Dr. Magoss György, Szabó Antal, Dr. Kovács Sándor, Komlóssy Dezső, Beszler Károly, Mocsy József, Koncz Elek, Óry Sámuel, Dr. Medgyaszay Dezső, Medgyaszay Miklós, Horváth Mihály, Horváth István, Dr. Király Ferencz, Megyessy Lajos, Kis Orbán Imre, Nanássy Miklós, Kiss Károly, Vertessy István, Mathé Miklós, Tádós József, Saefer Ferdinánd, Szabó Kálmán,

Kádár István, Harsányi János, Pásztor János, Csicsó Lajos, Liptai Miklós, Biedermann E., Hajdu Ignác, Szentes János, Harsányi Sándor, Vársáry István, Kiss Bálint, Hajdu Gyula, Vertessy István, Miklóssy József, Czégyei Ferencz, Dr. Tihanyi Sámuel, Ifj. Szathmári István, Id. Szathmári István, Szabó Sámuel, Csirka János, Feischl Károly, Lisztes János, Kiss Albert, Kertész Mihály, Harsányi Imre, Polgári Sándor, Ménes András, Bánai István, Salánky Ferencz, Bási Ferencz, Lengyel Imre, Jámor Ferencz, Sesztina Lajos, Fehér Hermann, Vecsey Zoltán, Katz Jakab, Weisz Mózes, Fodor József, L. Nagy Bálint, Stark Márton, Id. Bartsay Miklós, Áron Miksa, Kóvesdi János, Szathmári Sándor, Harsányi István, Fried Emil, Weisz Lévy, Dr. Ujfalussy József, Dr. Kemény Móricz, Dr. Sárvári Gyula, Vadon Sándor, Erdei Pál, Dr. Legányi Gyula, Otrókosi Végé János, Jeney József, Nagy Gábor, Pongó Lajos, Bási András, Óry Mihály, Bácsy László, Sinka Ferencz, Kaszanyitzky Eudre, Kardos László, Erdely Pál, Harangi Sándor, Simon István, Vertessy János, Széke János, M. Kiss István, Mike Ferencz, Id. Sz. Nagy Károly, Balogh Péter, Somogyi Pál, Polgári András, Bartha Dániel, Sebess György, Csanak József, Kertész János, Alföldi Gábor, Pethő István, Dr. Kocsár Gábor, Vári Ferencz, Jámor István, Beke Imre, Kiss Mihály, Széke István, Keszei József, Komlóssy Mihály, K. Tóth Kálmán és Vertessy Lajos.

— **Belföldi hírek.** Báró Orczy Béla miniszter lemondása — mint a „N. Fr. Presse“ jelenti — a jövő hó végén, budgetjének a képviselőházban történt elintézése után, fog bekövetkezni. Utódjául Szögyény-Marich Lászlót emlegetik. Hír szerint Bartos min. tanácsos is visszalép. — A szerb püspök zsinat november harmadikán ül össze Karlovczán, b. Nkolics Fedor kir. biztos elnöke alatt. — A szinész-kongresszus tegnap délután megválasztották a kormánytanács tagjait. Fővárosi tagok lettek: Feleki Miklós, Dr. Fenyvessy Ferencz, Lukácsy Sándor, Hentaller Lajos és Ferd. Zsigmond; — vidéki tagok pedig: Aradi Gerő, Bács Károly, Tiszai Dezső, Kis Ferencz és Molnár László. — Szörnyű gyilkosság. Laczahán Blier Péter gabonakereskedő fiatal nejevel, két gyermekével és család-leányával együtt lemeszárolták s a házat kirabolták. — A tetteseknek még semmi nyoma. — A temesvári lottóper érdemleges tárgyalása tegnap kezdődött. A vádlottak most is tagadásban vannak. — A Kossuth elterelőnkéntes. A budapesti orvos-tanárképző elhatározta, hogy Joanovics Sebő érdekében a királyhoz kegyelmi kérvényt intéznek.

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése okt. 29-én. A képviselőház tegnap üléseinek elejét a választások vették igénybe. A Szathmáry György lemondása folytán meg-

Nem! ezt nem engedhetem, nem is engedem, míg a pipa ki nem esik szájamból. (Ez az öreg urnál a halál jelképes kifejezése volt). Aztán micsoda kifogása lehet annak a kölyöknek egy br. Szikhegyi sarjadék ellen, a ki felszáradt magasabba viszi geneológiáját a miénkkel. Hát meg az a nagy vagyon, mely hivatva lesz bennünket Mózi környei közül megszabadítani. Igaz ugyan, hogy nem az első bimbó-fakadás korában van már a baronesse, de legalább nem kell félni, hogy megszöktetik, meg ha szökhetelekje volna is. Aztán az én eltem párja felett is sok szép tavasz elröpült, mikor elmondottuk egymásnak a „holtomiglan“, mégis ugy eltűnt együtt 37 esztendőn keresztül, mint hal a vízbe. Egy szóval, mindent összevetve, az esküvőnek minél hamarabb meg kell lenni!

A nap már lenyugodott; vörös alkonyipir veszi körül a láthatárt. Az első csillag kepe vissza tükrözdök a tó sima felületén, melynek partján bódító illatot gerjesztő jászmin bokrban a gazdatiszt szép leánya állt. Gyöngéd arcán az ártatlanság kinyomata ül, sötét szemében komor tűz ragyog. Azt a tündöklő csillagot vizsgálja a tó tükre. Hányszor nézett az ő rá biztatón, hányszor mosolygott ő a felé boldogan!... Ujjacskái izgatottan tedelik egy kinyílt rózsaszirmait, bíbor ajkai mindegyiklő megkérdezik: szeret, nem szeret?... Oh szeret, egyedül téged szeret, — mondja örömmel Tihamér, ki észrevétlenül közeledett imádjotta felé. A leány, mint a tetten kapott bűnös összeesik, de egy pillanat múlva már kedvese

A „DEBRECZEN“ TÁRSASÁGA

VISSZAEMLEKEZÉSEK.

— Egy volt vörös sapkástól. —

XIX.

Fehértemplomban.

Az 1848. évi augusztus 30-iki nagy és nehéz megpróbáltatásunk után, midőn azon nap délelőn a külföldi torlaszal levő szolgálatunkból felváltattunk, egyik bajtársammal: Báthory Jancsival, bevetődünk a szállásunkhoz közel eső r. kath. imaházba.

Alig léptünk be, az éa cimborám azon nal házelmettetett: „no nézd! tekintis fel a mennyezetre, mit látnak szemeid!“ — Fel is pillantottam és hát láttam, hogy egy irlgalmatlan nagy fekete sas csaknem az egész mennyezetet elfoglalta kiterjesztett szárnyaival.

Hogy mit kerestett az ott az imaházban, azt senkitől meg nem tudhatám. Ugy vélekedtünk, hogy Fehértemplom határóri város levén, ott a határőrök egyik ezredének rendes laknyája, nagy órháza és fő ruha raktára vóit, s mindezen nagy épületeken természetesen a kétféjű sasnak ott kellett lenni, tehát ezen általános czimert a templomba is mint nagy épületbe befészkelték.

Ott diszlik-é még mai napon is, meg nem mondhatom, annyi szent igaz, hogy mi meg ott hagytuk s azt is felteszem, hogy ma már — miután Fehértemplomban is magyar királyi hivatalok vannak s következésképen Magyar ország czimerei díszlenek — a fehértemplomi két fejű sas is eltűnt azon helyről, mely őt különbözőben sem illette meg.

Talán nem lesz érdektelen a tisztelt ol-

vasóra, ha e helyen, — midőn Fehértemplomot, mint határóri várost említtettem meg, — elbeszélem, hogy és miként eltöztettük fel magunkat a granicsárók fehértemplomi fő ruha raktárában ott talált ruha felekkel.

Mikor a Fehértemplomot kelet, észak és nyugotról körülvevő szőlős hegyekről a városba behelyezkedtünk, hűvösödni kezdvén az idő, egy delután egy igen nagy köepülethez vittek bennünket, honnan temerdek sötét barna (csaknem fekete) kek hajtokas és galléros frakkokat hoztak elő. Megjegyzendő hogy a katonaságnak meg e időben ugy a német, mint magyar ezredeknek frakkjuk volt.

Mi aztán — mert ruhácskánk még ekkor csak egy nadrág, kilti és köpenyből állott — valogattuk a frakkokat magunkra, s midőn már ugy ahogy mindenik magára valót lelt, jó éles kezt vettünk elő. Szépen levágtuk a fekete farkot, csináltunk csakhamarosan a frakkból pruszlikot, ráhúztuk a köpenyt s becsületes melegítőt kaptunk.

E diszes ruhácskát hordoztuk mindaddig, míg a hónap utálla meg nem érkezett, pedig jó sokáig kesett.

Hogy néztünk ki benne? arról csak annyit írhatok, hogy hat bizony egyik a másikat mindig csak kacszagta e furcsa öltözetben!

Kapros Gábor.

A FAMILIA BECSÜLETE.

— Rajz. —

Irtá: Szep László.

Az ódon búrortatu család nagy teremben fontos dolgok lehetnek készülőben, mit minden szónál jobban bizonyít az öreg kőszvényes lábú Gombászvilgy Gombász Ádám úr jelenléte, a ki tudvalegőleg nem minden boldonságért nagy-

ja ott füstös oduját. Annak meg éppen főben járó dolgoknak kell lenni, a miért kihagyja venni szájából a jubiláns tajtekpipát.

Most azt is megtette.

De nehezen is várta, míg a jelenlévő iszonyú komoly emberek peldányiszert beameriti flegnával kiczirkalmazott mondatokba tudtára adták azoknak, a kiknek szükséges és ilik, hogy az ifjú Gombász Tihamér a mai napon eljegyezte Szikhegyi Fulviát, a szomszéd báronak sok szép virágyilást megért leánykáját.

Ez utóbbi dolgot nem mondta ugyan a komoly úr, de mi a történelmi hűség kedvéért megjegyezzük, hogy ugy igaz az, a mint itt mondva van.

— Na, csakhogy ennek is végére jártunk — tört elő egy mély fohász az öreg úr kebléből. — Most pedig: Jancsi, a pipám!

— Atyám, — szolt elfojtott hangon a jelenlévő halott halvány Tihamér — hagy félbe ez irtózatos játékot; tudod, hogy mást szeretek, ne tedd tönkre egész életemet...

— Egy szót se többet! — vágott szavába az édes atya — sokszor elmondtam már okaimat, ennek így kell lenni.

Aztán elmaradhatatlan jószágával vissza döcögött szobájába, hol bodor füstököt eregetve, elkezdett a semmiek beszélgetni. — Eneke így kell lenni, ha az urfi nagyon ellene van is a dolganak. Ugy látszik, az a kis leány egészen elvette az eszét; na de majd megjő az idővel, amikor belátja, hogy megkellett a familia becsületét: mentei...

— Hiszen csak ne szoritana annyira az az átkozott Mózi zsidó! De azt nem tűrhetem, hogy egy Gombász kuria Ábrahám ivadéka gazdálkodjék; pedig azzal fenyeget a gyeheennára való, hogy rám ütteti a dobót.

dy Sándorné (B. Ujjalu), öz. Nadányi Kornélné (B. Ujjalu), Fényes Mórné, Fényes Margit, Sarolta, Irénke, Olga, Adrien, Jakab Gizella és Stefi (N. Váradi). stb. Urlovasok voltak mintegy 20-an, kik Feayes Lajos gyepvezéren vezény szavára indultak a nyul keresésére. A verseny első estején a társaság legnagyobb része Fényes Lajos barátságos bajlelkében jött össze, hol reggelig mulatott zene mellett, jó bor mellett, úgy hogy akik ott voltunk, sokáig vissza fogunk emlékezni a sives látásra, melylyel bennünket a háziak, különösen pedig a ház ura és bájos lánya leánykaja kitüntettek.

(Stüssi)

* A kenyéripiazt átalakítása. Híres, nevezetes országos debreczeni fehércipő, melyet a rozsa-terti kenyéripiacon árulnak évszázados gyékény sátorok alatt a pirosposztos arcu menyecskék. Esatorok igen érdekes képet nyújtanak, egyiket képezzen a debreczeni kenyéripiazt. Most azonban ennek is véget vetik. — A gyékény-sátorok helyett csinos la-bódekban fogják ezután árulni a fehér cipőt, a mi igen helyes intézkedés. Boczko Samuel főkapitány és K. Tóth Sándor minden érdekességük dacára sem válnak becsületre Debreczen rohamos csinosodásának.

* Az élet bajából. Arca is olyan koptott, mint a ruhája. Révedező tekintete akaratlanul is odavelődik lyukas cipőjére: míg balkezevel hiába igyekszik piszkos kezelőjét a foszladozó kabátujjába tüntetni, a jobb kezben tartott bevert, saros kalappal előkelő hányvetiséggel gesztál. Ejjel negyszer is találkoztott vele az őrárat. Sétált az utcákon. Harom órákor elhangzott a harang hajnali álomban ringató zugása, ő csak sétált; lassankint szürkült, a korszakból az utolsó részeg emberek után is becsaptak az ajtó, ő még mindig sétált; azután világsodott, csikorogva megnyiták a nagy házak kapui, innen is, onnan is előbukkának az emberek, a rendőrök a posztokat elfoglalták az utcásarkokon, a lyukas cipős ur csak sétált, sétált. Aztán odalepett mellette egy rendőr s kellő udvariassággal felszólította, hogy seta közben, sétáljon be a rendőrséghez, az utat készséggel megmutatta a rendőr is. Nagyon udvarias volt a rendőr, udvarias a lyukas cipős ur is.

Udvariassága a kapitány előtt sem hagyja el a lyukas cipős urat, de nem mutat féltelmet, sőt egész lénye erőltetett onteltséget arul el.

— Hideg ejszaka volt ez a sétatársa? — kérdezi a kapitány.

— No, azért nem hűltém meg.

A kapitányt a gyanus emberek egészségi állapota nem nagyon érdekli.

— Nem debreczeni?

— Nem. Nagyvári vagyok.

— És mit keres itt?

— Egy nót.

— Mifele nót?

— No, hát ő a feleségem, nagyon szerettem, de megszökött.

— Ide, Debreczenbe?

— Debreczenbe.

— És mit csinál itt?

— Nem tudom.

— Keresse föl hát!

Sápadt arcát eltakarva sáros kalappal, fájdalom hangon sutgotta:

— De felek, hogy rátalállok ott, a hol már örökre elvesztett!

* Betörés. Kohu Adolf nagyletomterti 343 számú üzletbe tegnap éjjeli ösmertelen tettes betört. A leposónazra nyíló kis raktár ablakokat egy mangorló gorgető-fájával betörte a rostelyokat és bemászott a boltba. A pénztár nem tudta feltesztelni a zár körül lefaragta a fát — így hozzá juthatott a fiokban levő 80 frt készpénzhez. A tettest az I. ker kapitányág erélyesen nyomozza.

* Tartós bor készítése. A bor tartóssága leginkább a must kezeletétől függ. Minden, különben egészséges mustból, megfelelő kezelettel tartós bort lehet készíteni. Az okszerű pinzegazdagság elveit mindjárt a szüretnél kell alkalmazni. Az első, a mire ügyelni kell, az hogy a beteg, rothadt, penészes szőlő ne kerüljön a must közé. A legnagyobb tisztaságot sem lehet eléggé ajánlani. A szőlőt tisztán kell szüretelni s a mustot tiszta edényekbe kell ontani. Feltöltésre csak tiszta, teljesen hibátlan bort szabad használni. Tisztaság nélkül jó bort készíteni nem lehet. Ha a must czukortartalma a peronospora hatásától vagy más oknál fogva esetleg 14%-ra szállt le, akkor czukrot kell beleje tenni, hogy megfelelő mennyiségű alkohol fejlődjen ki benne. Hogy mindazon kellemetlenségeknek — melyeket egy nem tökéletesen kiejert bor utóerjedése előidézhethet — eleje vetessék, nagyon ajánlatos a musttal teit hordókat fűthető helyiségben elhelyezni — esetleg a pince egy részében belállítani — a hőmérséklet állandóan 16 R. fokon tartani mindaddig, míg a must erjedése van. Az ily módindig, míg a must, mely rövid idő alatt megtisztult, aztán ászokhordóban fejtendő. Minthogy egy ily erjesztő helyiséget egészen tele lehet rakni kordokkal,

abban egyszerre meglehetősen mennyiségű mustot is lehet kiejerni. Ha pedig erre alkalmas helyiség hiánya miatt az erjedésnek a pinceből kell megtörténnie, akkor e czéla lehetőleg nagy hordók hasznaladók és pedig azon oknál fogva, mert nagyobb mustmennyiségek az erjedés alkalmával sokkal jobban melegsznek fel, mint kis mennyiségek s ennél fogva az erjedés tökéletesebb lesz s annak megszakitás nélkül lefojyása is könnyebben érhető el. A vörös borok erjesztése legzserűbben olyan kádakban történik, melyek egy könnyebb fedél alkalmazása által a törkölyöknek a felszínre való felemelkedést megakadályozják. — A must pedig csak addig hagyandó a törkölyön, míg az elegendő sötétszint és fanyarságot nyert. Ennek megtörtétekor a szőlőcsefre lesajtolandó s a vörös bor további erjedésnek átengedendő. Mustnak a törkölyvel hosszabb időn át való érintkezése folytán az több fanyarságot nyer, mint kívánatos lenne és ennél fogva kevesebb szép színt és kellemetlenség fanyar bort szolgáltatna. Nagyon fontos szabály továbbá meg arra is ügyelni, hogy a bor a főerjedés folytán képződött seprű csak addig hagyassék meg, a mi tisztulni kezd, mert különben megtörténhetnék, hogy a bor a seprűt hosszabb ideig való hagyása folytán abból egy később keletkező betegség csiraját veszi magába; de hogyha ez nem is következne ki, a bor mégis bizonyos kellemetlen mellékzét nyer és idővel barunulni kezd a vörös bor pedig színt veszítve barnás-vörös lesz. Ennek kiküürlése végett tanácsos a vörös bort inkább még akkor fejteni le a seprőtől, a mikor még nem egészen tisztá, semhogy a tulságos hosszú ideig való seprűhagyás következményei rá káros hatást gyakoroljanak.

* Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalom érzetével tudjuk a szeretett jó anyának, anyós és nagyanyának öz. V e t e s s y F e r e n c z a é Szathmáry Zsuzsanna asszonynak, életének 77-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett elhunytát. Földi részei folyó hó 30-án delután 2 órákor fogtak, Miklós-utczai 1919-dik számú házról, a czepléd-utczai templomban tartandó ima után, a czepléd-utczai sírkertben örök nyugalomra letéttelni. Mely végtszességétetre rokonainkat, barátainkat és ösmereiseiket banatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1890 október 29. Vetessy Eszter, férjzett Nagy Józsefné; Vetessy Julia, Kovacs Lajos férjével és Szerena leányukkal. Áldott legyen emlékezte!

* Téli káposzta és kel. A téli káposzta és kel alatt nem kell valami kesi fajtákat érteni, a melyek lassan fejlődnek s ezért teli szüksegre elterelhetők, hanem inkább korai fajtákat, a melyek elég kemények arra, hogy ha augusztusban vagy szept. elején vetik s öszszel átültetik, a telet a szabadban kintartás. Az ily módon nevelt káposztának és kelnak az a nagy előnye van, hogy jövő évben sokkal korábban használhatják a konyhában, mintha magukat csak tavasszal vetették volna, ily módon már június végén teljesen kifejldött fejeket kaphatunk. A magot augusztus közepén, vagy később is vethetjük, s a palántákat szeptemberben nem nagyon napos kertü ágyra kis barzdaiba ültetjük, mert itt jobban vannak védve az időjárás ellen; hogy meg ne fagyjanak, úgy ültessük őket, hogy szívük felig a földben legyen; ha a barzdaiba öreg, kurta trágyát is teszünk annak jobb. Minthogy azonban arra is kell számítani, hogy a növények egy része tökre meg, valamivel sürűbben ültessük, mint maskor. A hideg maga nem árt nekik s növényeink csak akkor mehetnek könnyen tönkre, ha a tavasz kezdetén a nap melegen süt, a hó elolvad, a növény kihajt s éjjel hirtelen fagy áll be. Nagyon napos kertü agyaktat tehát erre a czéla ne használjunk. — Tavasz felé meg kell növényeinket vizsgálni, hogy nem lazulnak e meg. A lazan állókat kezünkkel ismét megerősítjük. Szaraz időben növényeinket deltájában állott vízzel megöntözzük, különben pedig egészen úgy ápoljuk, mint a tavasszal vetett és ültetett káposzta-feleket. Öszü ültetésre alkalmas fajták a következők: erfurti korai fehér káposzta és a salátának való vörös káposzta: a kel felek közül Chou Marcellin és a János-napi kel.

* Husarak megállapítva sbejelentve 1890. október 29-től nov. 5-ig. 30 kr Kovacs Jánosnál csapó u. 374. sz. a. 34 kr Racz Gy.-nél czepléd-utca 2599 sz. a., csapó-u. 587. sz. a., Bence Józsefnél csapó u. 687. sz. a. 36 kr Racz Gy.-nél csapó u. 358. sz. a., a meszaros társaságul mester u. 3655., csapó u. 240. és 376. konyók u. 574. sz. a., kut u. 2323. sz. a. — 40 kr Kovacs Jánosnál a hentes szekben, csapó 327. és a meszaros társaság 18 székben. 42 kr Ungvári Andrásnál piac 1. székben, czepléd u. 55., dedó u. 125 sz. a. 44 kr a három izraelita meszaroszekben a piacon. — Jegyzet: Ungvári Andras három székben 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral drágább.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, barátok és ösmereisek, kik felejtethetlen kis Géza fiunk temetésére megjelentek, fogadják erte legözszintűbb köszönetünket Furman Lajos és családja.

* Köszönet nyilvánítás. Dr. Balkányi Miklós ur es neje az ujonaa építendő izraelita templom építésere 300 az háromszázforintos alapítványt téve, kedves kötelességüknek tartjuk nemcsak adományukért és áldozatkészégükért hálás köszöneteknek ezután is kifejezést adni. Debreczen, 1890. október 19. Az izr. hitközség elöljárósága nevében D r u c k e r M ó r.

x Egy népszér. — A „Moll féle francia borszesz és só“ által a betegeknek egy ép oly gyógyhatása, mint olcsó szer nyujtatik közvényes és csuzos bántalmaknál sebeknél és daganatoknál. — Egy üveg ára usatással együtt 90 kr. Széküdes naponta utánvételel Moll. A. gyógyszerész és cs. kir. utv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerészek és anyag-kereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kerendő az ő gyári jelvényével és aláírásával 2.

Közgazdaság.

— A marhahizlalásra legkedvezőbb az év hűvösebb szaka és pedig szeptembertől májusig. A nyári hizálás ott lehet előnyösebb, a hol jó hizalásra alkalmas leglők, egészen biztos és sok zöld takarmány s ezenkívül szesz-földök, melyek egész éven át dolgoznak, állnak rendelkezésre. A hizalóba vett egészen sovány marhátul legzserűbb a takarmányozást úgy eszközölni, hogy minden 50 k.r. elősúly után 2 kgr. szenát takarmányozzuk fel, mielőtt más takarmányemreke mennénk át. Folytassuk ezt az eljárást három hónapig, mert az egészen sovány marhának karba hozatalára lehatóságosabb a minél nagyobb terfogatu takarmány. Ha gyöknyevényekkel vagy moslékkal akarunk hizálni, ez esetben is az egészen sovány marhának az első két-három hónapban naponta adott takarmány-mennyiség fele szénából álljon s a szena feltakarmányozását csak lassan apasszuk, de egészen ne mellözzük. A hizalásnál a szenát szalmával soha sem szabad teljesen pótolnunk s az utóbbit csak a folyékony takarmányanyagok jobb konzolidálására használjuk. Ha gyöknyevényekkel vagy moslékkal hizalunk és szena nem áll rendelkezésünkre, minden-esetre nem jelentetelen mérvben kell a szalmát is feltakarmányoznunk, azonban ha azt akarjuk, hogy hizalásunk eredményes legyen, adjuk hozzá megfelelő mennyiségű darát, a minek a bizlási időszak végén a szena etetésnél nem szabad hiányoznia. Miután a test súlyának gyarapodtával a napi takarmányadagokat, tekintettel, azok tapértékere, emelni kell s csak miután már az állat tökéletesen meghízott, onmagától redukálódik ezen takarmány-mennyiség az által, hogy az állat nem eszik többet annyit. A takarmányzükésglet meghatározásánál nem kevesebbe fontos az etetési idő pontos betartása, a jaszlak és es ita ó edények tisztántartása, bő alajzás, valamint szellőzethető, mersékelt mel-g, nem túlvilágos istálló és az etetési időpontok között — melyek közt legalább öt-öt órai időközöknek kell lenniük — az állatok nyugvása. — minden bizó öörnek adjunk naponta 5—6 deka sot, mert ez az emésztést elősegíti és az etvágyat fokozza. A mit az öörök hizalásról emondottunk, irányadó a tehének hizalásánál is, csakhogy az utóbbiaknak, ha fejük öket, több jó takarmányt kell adunk, mert a tej is abszorbeál takarmányanyagokat. A hol a tej jól értékesíthető, gyakran előnyösebb a tehének hizálása az öörök hizalásánál, mert a tej több hasznat hajhat a tisztán hizálási hasznónál s e mellett a kifejt és kibizlat tehen a fejős tehennel egy áron kel el.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde okt. 28.) Buza tavaszra 8.09 pénz, 8.10 áru, buza őszre 7.93 pénz, 7.95 áru, — május-juniusra — pénz, — áru. Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 6.09 pénz, 6.10 áru, aug.—szept. — pénz, — áru. — Zab őszre 6.84 pénz, 6.86 áru, tavaszra 7.16 pénz, 7.18 áru. Káposztarepce augusztus—szeptemberre — pénz, — áru.

Sertésvásár. A kőbányai sertéskeresek Csarnok tavrata okt. 28. Az üzlet változatlan M. urasági öreg ushez 42 — 43. frtig, magy. urasági fiatal közép 45. — 46. — frtig, magy. urasági fiatal könnyű 46. — 47. — frtig, magyar szedett nehéz — — — frtig, magyar szedett közép 44. — 45. — frtig, magy. szedett könnyű 46. — 47. — frtig, szeb. átmeneti nehéz 44 1/2 — 45. — szeb. átmeneti közép 43 1/2 — 44. — frtig, szeb. átmeneti könnyű. 44 1/2 — 45. frtig. Az árak hislatl sertésenkül páronként 45 kgl. 4/-os levonással métermassáinkint értendők. Romániai és szerbiai sertésenkül, melyek mint átmenetiek, adottak el, a vevőnek páronként 4 forint aranyban vām fejében megterítették.

Sertésleltés szám: okt. 26-én volt készlet 113,945 darab, okt. 26-án tel-hajtatott 114,842 darab, okt. 27-án elszállított 2343 drb. Maradt készletben 114,493 drb sertés.

SZERKESZTŐI POSTA. „A Mátrából.“ A Mátra gyönyörű hegycsoportja sokkal szebb verset érdemelne ennél! Önek a leiró költeményről fogalma sincs. „Az első dal.“ Az utolsó két versszak megjárna, de a megelőzők csakely értékkel bírnak. Próbálja meg alaposan átfolgozni, akkor talán közölhetjük.

Debr. Színhaz. Holnap, pénteken, 1890. okt. 31-én, páros bérletben: Párisi élet.

Operette 5 felvonásban, új fordításban és új betanlással itt először.

Kimutatás a debreczeni telefon hálózat beszélő állomásairól. Október hóról.

Table with columns for subscriber names and phone numbers. Includes entries like 'Angol királynő szálloda', 'Államvasutak állomásfőnöke', etc.

Folyó hó 1-én forgalomnak átadva volt 85 állomás. E hó folyamán bekapcsolított 85 „Lett... 5 „Meggzúnt... 5 „Mai napon forgalomnak tnyelg átadva van 80 Debreczen, 1890. október 31-én.

Debreczeni telefon vállalat.

Főszerkesztő: Sziny Gyula.

Felelős szerkesztő: Kósa Barna.

Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu.

Kiadó: Kutasi Imre.

FELSO-PULYAI Dr. Bük Géza az összes orvosi tudományok tudora rendel: d. e. 8—10 óráig. d. u. 3—4 óráig. SZEGÉNYEKNEK INGYEN Lakása: Czepléd-utca, Ábrahám L. ügyvéi házában 2578. sz. a.

KASZANYITZKY ENDRE előbb Kuhinka István K. üvegporcellán, lámpa és háztartási cikkek raktára DEBRECZENBEN ajánlja pontos kiszolgálást és gyári árak mellett az ószi és téli időnyre újonnan érkezett és nagyválasztékkal berendezett Ditmár és Brunner-féle a legjobbnak elösmert gyártmányu salon, függő és asztali petroleum lámpáit s minden hozzátartozó cikkek nagy raktárát Tisztelettel Kaszanyitzky Endre Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

